

Patiëntenvoorlichting

Scheelziensoperatie kinderen

Informatie voor, tijdens en na de operatie

Deze folder gaat over de scheelziensoperatie, ofwel in medische termen: strabismuschirurgie. Er wordt uitgelegd wat de reden voor de operatie is en met welk doel zij wordt uitgevoerd. U leest wat er gebeurt vóór, tijdens en na een scheelziensoperatie. Ook wordt aangegeven welke problemen zich na de operatie kunnen voordoen. Uw kind komt voor deze behandeling naar locatie Alkmaar van Noordwest Ziekenhuisgroep.

Waarom wordt het scheelzien geopereerd?

Een scheelziensoperatie kan om cosmetische of om functionele redenen worden uitgevoerd. In het eerste geval is sprake van een cosmetisch storende oogstand, wat misschien een aanleiding is voor plagerijen. Functionele redenen voor een operatie kunnen onder meer zijn: dubbelzien, verlies van samenwerking van de ogen (door plotseling ontstaan scheelzien) of hoofdpijn.

Wat is het doel van de operatie?

Wordt de operatie om een cosmetische reden uitgevoerd, dan is het doel een cosmetisch acceptabele oogstand te verkrijgen. Is er een functionele reden, dan is de operatie bedoeld om de klachten van dubbelzien of hoofdpijn te verminderen of om de samenwerking van de ogen te verbeteren of terug te krijgen. Ook bij een cosmetische operatie kan de samenwerking van de ogen verbeteren, maar dit is niet het doel van de operatie. Ook is het meestal niet goed te voorspellen of dit zal gebeuren. Een scheelziensoperatie is niet bedoeld om zonder bril te kunnen zien of om een lui oog te behandelen. Dit laatste wordt behandeld door het oog af te plakken of soms door druppeltherapie.

Wat zijn de risico's van de operatie?

Elke operatie brengt een zeker risico met zich mee. Bij scheelziensoperaties treden er maar zelden complicatie op.

Het meest voorkomende probleem na de operatie is dat de oogstand tegenvalt. Soms blijkt de operatie te weinig effect te hebben gehad, maar ook het omgekeerde komt voor: de oogstand is 'doorgeschoten'. Het uiteindelijke resultaat kan pas ongeveer 3 maanden na de operatie worden beoordeeld. Een heroperatie is over het algemeen goed mogelijk. Deze wordt dan meestal vanaf 6 maanden na de eerste operatie uitgevoerd.

Een tweede mogelijke complicatie na de operatie is dubbelzien. Dit kan veel klachten geven. De hersenen moeten wennen aan de nieuwe oogstand. In veel gevallen trekt het dubbelzien vanzelf weg, maar in sommige gevallen is het blijvend. Dit kan over het algemeen met een heroperatie of een

speciale bril worden behandeld. De orthoptist meet vooraf meerdere keren of er een (grote) kans is op dubbelzien, omdat dit een reden kan zijn om de operatie af te raden.

Zelden ontstaat er een ontsteking of infectie aan het oog. Om een infectie te voorkomen moet uw kind na de operatie oogdruppels toegediend krijgen, die u volgens voorschrift moet gebruiken.

Voordat uw kind geopereerd word

Voordat uw kind geopereerd wordt, is hij/zij een aantal malen door de orthoptist onderzocht. Een eventueel lui oog is zo veel mogelijk verbeterd en zo nodig is er een bril gegeven. De oogstand is gemeten op verschillende afstanden en er is gekeken naar de beweeglijkheid van de ogen, de samenwerking van beide ogen, de kans op dubbelzien en het gezichtsvermogen.

Oogdruppels in huis halen

Uw kind is door de oogarts op de opnamelijst gezet. Soms is het mogelijk meteen een operatiedatum af te spreken. Ook heeft u een recept voor oogdruppels gekregen. Dit recept moet u goed bewaren. Zorg dat u de druppels voor de operatie in huis heeft. U haalt de oogdruppels bij de apotheek.

Als de operatiedatum bekend is, krijgt uw kind een brief thuis met verdere afspraken. Dit zijn afspraken voor het opnameplein, de laatste controle voor de operatie, de operatiedag zelf en de 2 afspraken na de operatie. De operatie vindt plaats onder algehele narcose. Om u daarop voor te bereiden is een afspraak bij het opnameplein ingepland.

Opnameplein

Binnenkort wordt uw kind opgenomen in ons ziekenhuis. Voor de voorbereiding op de operatie krijgt uw kind een afspraak op het opnameplein. Dit kan op locatie Alkmaar of locatie Den Helder zijn. U en uw kind hebben tijdens deze afspraak met diverse zorgverleners een gesprek zoals de apothekersassistent, anesthesioloog en verpleegkundige. Het bezoek aan het opnameplein duurt ongeveer 1 tot 1½ uur.

U ontvangt een brief over uw afspraak op het opnameplein. U vindt hierin informatie over:

- datum en tijdstip van de afspraak van uw kind
- op welk locatie uw kind de afspraak heeft en
- hoe u zich op deze afspraak van uw kind moet voorbereiden

Operatiedatum

U hoort van de medewerker van de planning:

- op welke datum uw kind wordt geopereerd
- op welk tijdstip uw kind in het ziekenhuis wordt verwacht
- vanaf welk tijdstip uw kind niet meer mag eten en drinken

Folder en filmpje

Meer informatie vindt u in de brochure 'Operatie van uw kind'. Hierin staat onder andere wat u moet doen om uw kind goed voor te bereiden op zijn/haar operatie. U krijgt deze brochure mee tijdens de afspraak van uw kind op het opnameplein. U en uw kind kunnen op onze website www.nwz.nl/operatie ook een filmpje over de voorbereiding op de operatie bekijken. Voor elke leeftijdscategorie is er een filmpje. Uw kind ziet alleen wat hij/zij bewust op de operatieafdeling meemaakt.

2 weken voor de operatie

In de 2 weken vóór de operatie wordt uw kind nogmaals gecontroleerd door de orthoptist. De oogarts komt dan kennismaken als dat nog niet eerder is gebeurd. De orthoptist beslist samen met de oogarts welke operatie het meest geschikt is. Aan de hand van een protocol, ontwikkeld door de Nederlandse Vereniging van Orthoptisten, wordt nogmaals alles uitgelegd.

Wat gebeurt er tijdens de operatie?

Een van de ouders kan mee naar de operatiekamer en blijft daar tot uw kind onder narcose is. Als uw kind onder narcose is, wordt het oog door middel van een trekhechting zo gedraaid dat de oogarts gemakkelijk bij de spier kan komen. Er wordt een sneetje in het bindvlies (het oogwit) gemaakt ter hoogte van de spier. Vervolgens kan de spier ofwel naar achteren worden gezet (waardoor de werking vermindert) ofwel worden ingekort (waardoor de werking toeneemt). Daarna wordt het bindvlies door middel van hechtingen weer gesloten.

Meestal is het noodzakelijk om 2 spieren te opereren. Dat kan van beide ogen 1 spier zijn, maar ook van 1 oog 2 spieren. Soms is een operatie aan 1 spier voldoende. Dit is vooraf door de orthoptist en de oogarts berekend en uitgelegd. De operatie duurt gemiddeld een half uur tot 3 kwartier. De ogen worden nooit uit de oogkassen gehaald en er wordt alleen aan de buitenkant van de oogbol geopereerd.

Na de operatie

Als uw kind wakker wordt, bent u als ouder op de uitslaapkamer aanwezig. Het geopereerde oog (ogen) wordt in principe niet afgeplakt, zodat uw kind gewoon kan kijken. Het geopereerde oog (ogen) is wel rood en geprikkeld. Dit kan door uw kind als pijnlijk worden ervaren, maar ook als een zandkorrelgevoel. Uw kind kan misselijk zijn door de narcose. De één heeft hier veel meer last van dan de ander. Meestal kan uw kind aan het eind van de dag naar huis. Zeer zelden is het nodig een nachtje te blijven, dit hangt vooral af van de reactie op de narcose. Als uw kind moet blijven slapen, is het altijd mogelijk dat een van de ouders ook blijft overnachten op een stretcher naast het bed van uw kind. De oogarts komt na de operatie even bij uw kind kijken op de uitslaapkamer.

Circa 3 tot 4 dagen na de operatie is er een korte controle door de orthoptist op locatie Alkmaar. Zo nodig kijkt een oogarts mee. Eventueel krijgt u oefeningen uitgelegd die u moet doen om de beweeglijkheid van de ogen te bevorderen.

Wat u nog moet weten

Oogdruppelen

Na de operatie moeten oogdruppels gebruikt worden, die de genezing van de wondjes bespoedigen en ontstekingsremmend werken. Deze druppels moet u 3 keer per dag in het geopereerde oog/ogen druppelen. In het algemeen moeten de oogdruppels gedurende 7 à 10 dagen worden gebruikt. U hoort bij de eerste controle van de orthoptist wanneer u mag stoppen met druppelen.

Spelen en sporten

Uw kind mag niet in de ogen wrijven. Verder is het belangrijk dat uw kind gedurende 3 weken niet zwemt, niet met zand speelt en direct contact met stof en haren van huisdieren en langharige knuffels vermijdt. Douchen en haren wassen mag wel. Let u wel goed op dat er geen shampoo in de ogen komt. Als uw kind zich goed voelt, mag het gewoon weer naar school en buiten spelen, zolang het dus maar uit de zandbak blijft. De hechtinkjes in het oogwit lossen vanzelf op.

Pijn

Bij pijn kunt u uw kind naar gewicht 3 keer per dag een paracetamol-zetpil geven.

Controle

Controles vinden plaats circa 3 tot 4 dagen na de operatie op locatie Alkmaar en 2 maanden na de operatie op locatie Alkmaar of Den Helder. Daarna blijven kinderen meestal tot circa hun tiende jaar onder controle, onder andere om ze zien en de oogstand te controleren.

Uw vragen

Als u nog vragen heeft over de behandeling, stelt u ze dan gerust aan uw behandelaar of een medewerker van de polikliniek oogheelkunde. Dat kan van maandag tot en met vrijdag van 08:30 tot 16:30 uur:

- locatie Alkmaar: telefoon 072 - 548 3200
- locatie Den Helder: telefoon 0223 - 69 6250

Bij dringende klachten die niet kunnen wachten tot de volgende dag of na het weekend, kunt u buiten de bovengenoemde kantoortijden contact opnemen met de spoedeisende hulp (SEH):

- locatie Alkmaar: 072 - 548 2488
- locatie Den Helder: 0223 - 69 6661